

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ
В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції
23–25 квітня 2025 року

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ
В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції

23–25 квітня 2025 року

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

Ірпінь
2025

УДК 159.922(06)

ББК 88.5я431

А 43

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Державного податкового університету
(протокол № 17 від 26 червня 2025 р.)*

А 43

Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства [Електронне видання] : збірник матеріалів Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ірпінь, 23–25 квітня 2025 року. – Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. – 388 с. – PDF-формат ; мережеве видання ; інституційний репозитарій.
ISBN 978-966-337-767-4

У матеріалах Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства» висвітлюються теоретико-методологічні та практичні питання розвитку гуманітарного знання як складової гармонійного розвитку особистості; соціально-філософського та політичного осмислення проблем адаптації в умовах кризового суспільства: український і міжнародний досвід; соціологічного та соціально-психологічного вимірів адаптації особистості в умовах сучасного глобалізованого суспільства; соціалізації особистості як освітньої та соціально-педагогічної проблем; психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу: сучасні проблеми та виклики; особливості професійної освіти в Україні та світі: сучасні тенденції психологічної допомоги особистості в умовах кризового суспільства.

Зміст матеріалів віддзеркалює актуальні питання теоретичних і прикладних досліджень, спрямованих на вирішення проблем конструювання життєдіяльності особистості в контексті відновлення внутрішнього потенціалу за рахунок особистісного ресурсу.

Матеріали науково-практичної конференції розраховані на наукових працівників у галузі психології, соціології, педагогіки, професійної освіти, викладачів, аспірантів, студентів, а також на практичних психологів, соціальних педагогів, соціологів і соціальних працівників.

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їхні автори.

УДК 159.922(06)

ББК 88.5я431

ISBN 978-966-337-767-4

© Державний податковий університет, 2025

ЗМІСТ

МАТЕРІАЛИ УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

<i>Бенюх Олександр Григорович, Калениченко Руслан Арсенович</i> ОПТИМІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ РІЗНИХ КОЛЕКТИВІВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	20
<i>Беняс Володимир Вікторович, Чупрій Леонід Васильович</i> СХІДНИЙ ВЕКТОР РОЗШИРЕННЯ НАТО: ВПЛИВ НА ПОЛІТИЧНУ АДАПТАЦІЮ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ	24
<i>Белокопитов Нікіта Сергійович, Плоский Віталій Олексійович</i> АРХІТЕКТУРА АДАПТАЦІЇ: МОДЕЛЮВАННЯ ШКІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	27
<i>Білас Тарас Мирославович, Ярас Володимир Ігорович</i> КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ВІД ЛЕКТОРА ДО ФАСИЛІТАТОРА НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	29
<i>Богдановський Дмитро Ігорович, Богдановський Ігор Валерійович, Льовкіна Олена Геннадіївна</i> ПРОБЛЕМИ ЖІНОЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	31
<i>Бондарев Костянтин Олегович, Руденко Микола Васильович</i> АУТЕНТИЧНІ ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ ТА КОМАНДНА ВЗАЄМОДІЯ ЯК КЛЮЧОВІ ЧИННИКИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	34
<i>Бондаренко Наталія Петрівна</i> ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА НАВИЧОК ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ.....	37
<i>Бондарчук Павло Сергійович</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЯК ЗАПОРУКА ЗБЕРЕЖЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	39

Косяненко Крістіна Ігорівна, Куцевич Вадим Володимирович ВПЛИВ ІНКЛЮЗИВНОГО АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ ДОБРОБУТ ОСОБИСТОСТІ.....	125
Красильник Юрій Семенович ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ЯК МЕТА РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА»	127
Красильник Юрій Семенович, Набока Владислав Олександрович STEAM-ОСВІТА ЯК СУЧАСНА ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ	132
Красильник Юрій Семенович, Ротко Нікіта Олегович МОДЕЛЬ ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНЬОГО ФІЛЬМУ ЯК ЗАСОБУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА	135
Красильник Юрій Семенович, Яковенко Аріна Дмитрівна МЕТОДИКА «ПЕРЕВЕРНУТЕ НАВЧАННЯ» (FLIPPED LEARNING) В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ	138
Кучеренко Віталій Володимирович, Чупрій Леонід Васильович ПОЛІТИКО-КОМУНІКАТИВНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ДЛЯ ПРОТИДІЇ РОСІЙСЬКИМ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИМ ОПЕРАЦІЯМ	141
Лапаєнко Світлана Володимирівна ЛИСТУВАННЯ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ІДЕЙ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ.....	143
Літков Остап Геннадійович, Кошевий Олександр Олександрович ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ БУДІВЕЛЬНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У КРИЗОВИХ СУСПІЛЬНИХ УМОВАХ	146
Логінов Антон Ігорович, Голуб Андрій Анатолійович ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОСТКОНФЛІКТНИХ ЛАНДШАФТІВ: МЕТОДИКИ, ПРИКЛАДИ, ПЕРСПЕКТИВИ	149

УДК 711.558:378.147

Антон Ігорович Логінов,
*здобувач вищої освіти,
аспірант кафедри ландшафтної
та туристично-рекреаційної архітектури*
ORCID 0009-0003-7812-7685;
Андрій Анатолійович Голуб,
*кандидат архітектури, доцент,
викладач кафедри ландшафтної
та туристично-рекреаційної архітектури
Київського національного університету
будівництва і архітектури*
ORCID 0000-0001-7669-1459

ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОСТКОНФЛІКТНИХ ЛАНДШАФТІВ: МЕТОДИКИ, ПРИКЛАДИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Сьогодні, в умовах повномасштабної війни в Україні, все більше актуалізується необхідність не лише технічного, а й гуманітарного переосмислення зруйнованих територій. Постконфліктні ландшафти – не лише виклик для відновлення, а й об'єкт дослідження, пам'яті та освіти. З огляду на сучасні виклики, ключовим питанням стає інтеграція белігеративних просторів у дослідницькі та освітні практики, що поєднують природничі, соціогуманітарні й проектні методи. Доповідь спрямована на висвітлення потенціалу таких ландшафтів через аналіз методик, прикладів застосування (зокрема, кейсу В'єтнаму) та перспектив для України.

Війна спричинила масштабну просторову трансформацію, внаслідок чого постконфліктні ландшафти набули нового значення для урбаністики й ландшафтної архітектури. Ці простори не обмежуються лише технічним чи рекреаційним потенціалом – вони містять символічну, культурну й екологічну складову. У зв'язку з агресією Росії, поняття белігеративного ландшафту увійшло в науковий і повсякденний обіг, охоплюючи зруйновані, забруднені й символічно навантажені території. Їх аналіз потребує міждисциплінарного підходу – як до просторово-культурних феноменів, що формують пам'ять і громадянську рефлексію [1, с. 18; 2, с. 32–33].

Дослідження таких просторів потребує ефективних освітніх методик. Освітні практики зміщуються від подачі знань до активного залучення студентів – через тренінги, воркшопи, інтерпретаційні виїзди. У випадку роботи з просторовими об'єктами, це дає змогу реалізувати дослідницький потенціал у межах виїзних семінарів, воркшопів та інтерпретаційних екскурсій [3, с. 289].

У воєнних умовах ефективною альтернативою стають дистанційні освітні

формати – цифрове моделювання, онлайн-воркшопи, командна робота над просторовими задачами. Це дозволяє продовжувати дослідження навіть без фізичної присутності на місцевості [4, с. 122].

Показовим прикладом інтеграції післявоєнних ландшафтів у туристичну та освітню практику є кейс В'єтнаму, де поствоєнні ландшафти стали частиною національної освітньо-туристичної мережі: музеї, тунелі й меморіали слугують просторами пам'яті та критичного осмислення минулого [5, с. 276–278].

Цей приклад підтверджує важливість системного підходу до роботи з постконфліктними ландшафтами. Як і у випадку В'єтнаму, Україна потребує розробки державної програми інтеграції травмованих територій у дослідницьку, туристичну та освітню інфраструктуру. Це дозволить не лише зберегти пам'ять і підтримати ідентичність, але й сприятиме підготовці фахівців з відновлення, сталого розвитку та культурного планування [5, с. 279].

Таким чином, постконфліктні ландшафти – це не лише території руйнувань, а простори пам'яті, критичного мислення та професійного становлення. Їх дослідження дозволяє інтегрувати гуманітарні, природничі й технічні дисципліни в міждисциплінарні освітні практики. Застосування польових, дистанційних та інтерпретаційних методик відкриває можливості для глибшого осмислення простору, формування нових підходів до його відновлення та культурної реінтеграції. Україна має всі підстави не лише запозичити успішний досвід інших країн, таких як В'єтнам, а й сформувати власну модель, у якій освіта, дослідження та простір утворюють єдину стратегію для післявоєнного відновлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белігеративний ландшафт на мапі України: проблеми та перспективи / Т. М. Дацко та ін. *Відновлення довкілля України внаслідок збройної агресії росії* : збірник тез доповідей круглого столу, м. Львів, 17 берез. 2023. Львів : ЛДУ БЖД, 2023. С. 17–21.
2. Особливості картографічної візуалізації стану ландшафтів у період воєнних дій / Пересадько В., Сержантова Ю., Борисенко К., Браславська О. *Проблеми безперервної географічної освіти і картографії*. 2023. Вип. 38. С. 32–39. DOI : <https://doi.org/10.26565/2075-1893-2023-38-04>
3. Руденко М. В., Красильник Ю. С., Корчова Г. Л. *Методика викладання у вищій школі* : навч. посіб. Київ : КНУБА, 2022. 296 с. ISBN 978-966-627-240-2
4. Красильник Ю. С., Корчова Г. Л., Руденко М. В. *Методика проведення навчальних занять в умовах дистанційного навчання* : навч. посіб. Київ : КНУБА, 2021. 156 с. ISBN 978-966-627-229-7
5. Хільчевська І. Г. Військовий ландшафт і туризм: кейс В'єтнаму. *Туризм в Україні: виклики та відновлення* : збірник матеріалів Міжнародного туристичного форуму, 21–22 берез. 2023. С. 275–279. ISBN 978-966-926-440-4. URL : https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and_Marketing_Personn/2023/TUD0A0IZM_ZbD196mik_tez.pdf (дата звернення: 10.04.2025).

Наукове електронне мережеве видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ
АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

*Збірник матеріалів
Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції*

23–25 квітня 2025 року

Укладачі: *Р. А. Калениченко,
І. О. Петухова*

Відповідальний за випуск: *Н. Б. Добрянська*

Верстка: *Д. П. Завальницька*

*Друк. арк. 22,4
Замовлення № 1147*

*Підготовлено до друку науково-організаційним відділом
Державного податкового університету
08205, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська область, Україна*

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 7669 від 20.09.2022*